

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 3. Quid est; fregit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Pateus fractionem præceptam esse, non partem essentialiorem docuit, in Catechismo Heidelbergensi partem substantialem aiunt, ut sine ea cœna celebrari non queat iuxta Christi institutionem. Casparus Iselbergius docuit fractionem esse essentialiorem, sed Bremæ tamen usus est rotundis particulis, nec fractionem requisivit, de his plura in I. Cor. c. 11.

De carimonis negligentia rem ipsam negant.
§. 3. Ridicula porro eorum est hypocrisis, cum de carimonis digladiantur rem ipsam medio tollant, & eo tamen usque protervia grassata est, ut in mutuos anathematismos exardescant. Verum superstitiones hærent in externis, cum plura tamen negligant, neque enim in cœna ista faciunt, neque pedes lavant. Nec hoc quidem considerant, ideo fregisse panem, quod parvuli panes ad manum non essent, ex vno enim pane omnibus dedit. Quod si illa carimonia ad Sacramenti essentiam pertinet, quia vno pane usus est Dominus, etiam in numerosis cœtis vno pane duntaxat utendum est. Verum hæc de Epist. 1. Corinth. 11. actum. Hoc tenendum est panem à Christo fractum initio, deinde consecratum, ac benedictum discipulis datum, hoc corpus Christi quod Apostolus dicit *ἐσθ' ὃν ἡ ζωὴν καὶ τὴν μέραν*, quod pro vobis frangitur, quod non nisi impie ad panem potest referri. Quod explicandum est eo modo, quo dictum est ante de *כֶּזַי שֶׁבַח*, fregit.

QUESTIO IV.

Quæ hæreses in controversiâ de Eucharistia fuerunt?

§. 1. **P**recipue enumerandæ sunt, quæ & hæc & alia verba ad suam perditionem depravarunt. Sola autem recensione eorum satis, moueri quisque debet, ut in Ecclesia permaneat, & à qua Scripturam accipit, ab eadem etiam audiat interpretationem.

Capernaita.

Iudas.

Prima hæresis fuit Capernaitarum & Iudæ, cum enim Ioan. 6. 51. 52. 56. Audite autem carnem Christi comedendam, & cibum esse. Dixerunt: Durus est hic sermo, & quis potest eum audire, discesse unque à Christo. Inter eos & Iudas fuit. Nonne ego duodecim elegi, & vnus ex vobis Diabolus est? inquit Christus. Iudas non credidisse constat ex cap. 6. Ioan. 65. Sed sunt quidam ex vobis, qui non credunt. Sciebat enim ab initio Iesus qui essent non credentes, & qui traditurus esset eum. Iudas igitur traditor erat ex non credentibus. Atque hæc est sententia Chrysostomi. homil. 46. in Ioan. Augustin. tract. 27. Theophylactus in 6. Ioan. noster Val. lib. 1. cap. 2. de reali præsentia corporis Christi. Quod ad Theophylactum attinet, veram putat quorundam suorum antecessorum sententiam, qui Iudam in cœna corpus Christi sumpsisse quidem, non edisse autem, sed Iudæis per contumeliam ostendisse, poculum bibisse autem, quod dissimulare nequiverit, docuerunt. Secuti sunt

Simoniani. Menandriani.

Gnostici.

Secuti inde Gnostici quorum in profananda Eucharistia tanta erat turpido, quam Epiphanius hæres.

26. recenset, ut aures merito abhorreant, animulæque Epiphanius hæresis 26. impunitatem eorum describit.

Montanistarum non omnino abimilis improbitas, qui infantium compunctorum sanguine tantam miscebant, ex qua Eucharistiam conficiebant, ita Epiphanius hæresis 48. Augustinus hæresis 26. Artotyritæ qui & Priscilliani, & Quintiliani, & Pepæ Priscillianiani, ex caseo & pane Eucharistiam suam compoluerunt. Epiphanius hæresis 49. Augustinus 27. Tatianus & Encratitis materia Eucharistia aqua fuit, unde & Aquaticorum illis nomen est tributum. dicti sunt & Hydroparastatæ, Augustinus etiam, hæresis 64. Epiphanius 46. Crispianus. Epist. 67.

§. 2. Manichæi fieri corpus Christi ex pane negabant. Præter V. Manichæi. Gnosticorum fœderat in illa imitabantur. Cyrillus. Catechesis 6. Augustinus 46. de eisdem Augustinus lib. 20. contra Faustum capite decimo tertio, decimo quinto decimo sexto. Verba etiam Christi in eadem calumniabatur. 1. col. 6. de ieiunio mensis 7.

Origenistis, non Origeni Theophylus Alexandrinus, & Concilium Nicenum etiam contempnunt Eucharistiam adscribit. Quod indignum exiit mare, in rebus terrenis, ut pane & vino, res celestes quasi includi, & in illis percipi. Paulus Samosatensis de sancti corruptione corporis C. H. R. I. S. T. I. in Eucharistia periculose disputare cepit. Teste Dionysio Alexandrino.

Arianos etiam in Eucharistia errores defendente constat ex Epiphanius hæresis 68. Ex eo principio quod filium assumpsisse quidam dicunt loian carnem abique anima. Quæ etiam ex Cyrillo libro decimo, in caput decimum tertium Ioan. colligimus, realem eos non negasse præsentiam. Anfortasse inquit, Arianus putat ignotam nobis mysticam benedictionem esse virtutem? Quæ cum in nobis fiat, nomen corporaliter quoque facit communicatione carnis Christi. Christum in nobis bibere. Eisdem sermone de paichate, etiam Nazianzenus huius erroris accusat. Certe mysteria Catholicorum pedibus conculcare, & modis iniquitatis solui sunt.

De Vrbico apud Augustinum Epistol. 86. quid senserit, dubito. Augustini verba sunt. Dicit esse peripetecus, tanquam nesciens, & tunc in mensa Domini panis propositionis poni solere, & nunc se de agni immaculati corpore partem sumere.

Possit forte excusari quasi sanguini pendum quæ spectabili cæde effundebatur, diceret poculum suscepisse, in quo quidem sanguis verus, sed non visibili modo continebatur. Verum Augustinus corrigendum vel citorem, vel loquendi modum putat.

Messaliani Eucharistiam ex *τὸν αἶμα* ex indifferentibus, esse docebant, eius perceptionem nec utilitatem, nec omissionem, habere culpam. Theodoret lib. 4. histor. c. 10.

§. 3. Iconoclastæ, ut est Act. 6. Nicenæ Synodus, cuncte, in Eucharistia dicebant esse viuificæ carnis imaginem, non veritatem, id esse videtur ex Nestorianò dogmate, ut ex Cyrilli Anathem. 2. constat. Fuisse quosdam etiam Damasceni tempore constat, qui figuram corporis in Eucharistia esse dicebant.

Ridicula fuit Paulicianorum, seu Pauliloannitarum, seu Atinganorum hæresis tempore Constantini, qui Nepos Heraclii fuit, Christum cum diceret: *ἐσθ' ὃν ἡ ζωὴν καὶ τὴν μέραν*, comedite, verba, non panem, aut vinum, nec dum corpus suum dedisse, ita sola suis verba dabant. Euthymus auctor. Idem in Pagnopl. tit. vigesimo primo. Arme.